

Pytania otwarte

**do egzaminu dla osób ubiegających się o przyznanie Certyfikatu Specjalisty
w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
w społecznościach lokalnych
na podstawie**

**Programu potwierdzania kwalifikacji osób pracujących w obszarze profilaktyki
i rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych.**

1. Wymień objawy uzależnienia od alkoholu na podstawie „Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD 10” i omów dwa z nich.
2. Jednym ze wzorów spożywania alkoholu jest picie szkodliwe, scharakteryzuj ten wzór picia.
3. Co to jest porcja standardowa alkoholu? W jakiej ilości piwa, wina i wódki znajduje się jedna porcja standardowa alkoholu?
4. Co oznacza termin ryzykowne spożywanie alkoholu?
5. Wymień przynajmniej trzy cechy/zachowania charakterystyczne dla osoby z syndromem współzależnienia.
6. Jak przekonałbyś swojego wójta/burmistrza, że nie można prowadzić i finansować terapii dla osób uzależnionych w punkcie konsultacyjnym?
7. Jakie są zadania punktów konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin?
8. Wymień przynajmniej cztery sygnały ostrzegawcze, które mogą zwiastować problemy z piciem alkoholu.
9. Podaj trzy czynniki, które wpływają na to, że kobiety są bardziej narażone niż mężczyźni na pojawianie się szkód zdrowotnych wynikających z picia alkoholu.
10. Opisz, na czym polega podstawowa metoda leczenia osób uzależnionych w Polsce.
11. Co to jest AUDIT i do czego się go wykorzystuje?
12. Jakie działania może podejmować samorząd gminny w ramach gminnych programów na rzecz ograniczenia populacji osób pijących ryzykownie i szkodliwie?
13. Wymień przynajmniej trzy skutki zdrowotne dotyczące wpływu alkoholu na układu pokarmowy wynikające z nadużywania alkoholu?
14. Wymień trzy charakterystyczne szkody zdrowotne występujące u osób nadużywających alkoholu?
15. Wymień czynniki utrudniające motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego?
16. Wymień przynajmniej trzy elementy skutecznego motywowania osoby uzależnionej od alkoholu do podjęcia leczenia uzależnienia?
17. Jaki problemy mogą pojawić się w rodzinie w sytuacji, kiedy osoba uzależniona przestaje pić i zaczyna trzeźwieć?
18. Jakie działania może podejmować samorząd gminny w zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu? Wymień przynajmniej trzy takie zadania.

19. Opisz różnice między profilaktyką uniwersalną i selektywną.
20. Scharakteryzuj profilaktykę wskazującą i podaj przykład osób, do których jest zaadresowana.
21. Omów aktualne trendy związane z piciem alkoholu przez młodzież w Polsce na przykładzie badań ESPAD.
22. Wymień przynajmniej trzy czynniki chroniące dzieci i młodzież przed podejmowaniem zachowań ryzykownych, w tym sięganiem po substancje psychoaktywne i alkohol.
23. Wymień przynajmniej trzy czynniki zwiększające ryzyko sięgania po substancje psychoaktywne przez młodzież.
24. Omów wybraną przez siebie strategię profilaktyczną spośród podanych poniżej: „Strategia Rozwijania Umiejętności Wychowawczych”, „Strategia Edukacji Rówieśniczej”, „Strategia Alternatyw”.
25. Na czym koncentruje się „Strategia Kształtowania Umiejętności Życiowych” stosowana w profilaktyce?
26. Uzasadnij, dlaczego bardziej adekwatnym jest posługiwanie się pojęciem „profilaktyka szkód występujących u osób młodych pijących alkohol” niż „profilaktyka uzależnień”.
27. Wymień trzy cechy charakterystyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
28. Jakie działania może podejmować samorząd gminy w ramach gminnych programów, aby ograniczyć zjawisko picia alkoholu przez młodzież?
29. Podaj przynajmniej pięć elementów, na które należy zwrócić uwagę oceniając jakość programu profilaktycznego zaadresowanego do dzieci i młodzieży?
30. Jakie zagrożenia/szkody powoduje alkohol u nastolatków?
31. Wymień działania, jakie może podejmować samorząd lokalny w ramach gminnych programów na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców.
32. Scharakteryzuj dziecko wychowujące się w rodzinie z problemem alkoholowym pełniące „rolę bohatera”.
33. Scharakteryzuj dziecko wychowujące się w rodzinie z problemem alkoholowym pełniące rolę „kozła ofiarnego”.
34. Wymień przynajmniej trzy zadania lub zasady funkcjonowania świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci.
35. Co to jest socjoterapia w kontekście pracy z dziećmi z rodzin alkoholowych?
36. Wymień przynajmniej trzy objawy charakterystyczne dla Płodowego Zespołu Alkoholowego (FAS).
37. Opisz różnice między świetlicą socjoterapeutyczną a opiekuńczo – wychowawczą.
38. Scharakteryzuj rolę „dziecka niewidzialnego”/”dziecka we mgle” w rodzinie z problemem alkoholowym.
39. Scharakteryzuj rolę „dziecka maskotki” w rodzinie z problemem alkoholowym.
40. Scharakteryzuj trzy podstawowe zasady NIE MÓW< NIE UFAJ< NIE CZUJ zapewniające dzieciom przetrwanie w rodzinie alkoholowej.
41. Jakie działania może podejmować samorząd gminy w ramach gminnych programów w zakresie udzielania pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym?
42. Scharakteryzuj cykl przemocy w rodzinie i jego poszczególne fazy.
43. Wskaż różnice między działaniami interwencyjnymi a pomocowymi podejmowanymi w przeciwdziałaniu przemocy.
44. Co to jest PTSD? Wymień przynajmniej trzy charakterystyczne objawy PTSD.
45. Przedstaw podstawowe zasady kontaktu z osobą doświadczającą przemocy w rodzinie.
46. Wymień rodzaje/formy przemocy stosowanej wobec osób dorosłych i omów jeden z nich.

47. Na czym polega syndrom wyuczonej bezradności?
48. Na czym polega syndrom sztokholmski?
49. Określ jakie działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” powinien podjąć policjant a jakie członek gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
50. Na czym polega współpraca interdyscyplinarna w przeciwdziałaniu przemocy? Wymień przynajmniej trzy korzyści wynikające z takiej współpracy.
51. Uzasadnij, dlaczego przemoc w rodzinie została uznana jako przestępstwo ściągane z urzędu?
52. Wymień trzy przyczyny pozostawania w związkach opartych o przemoc.
53. Wymień cztery podstawowe kryteria, na podstawie, których rozpoznaje się przemoc w rodzinie, scharakteryzuj intencjonalność oraz wskaż różnice między konfliktem a przemocą w rodzinie.
54. Jakie zadania może podejmować samorząd lokalny w ramach gminnych programów na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie? Wymień przynajmniej trzy takie zadania.
55. Wymień podmioty uprawnione do ubiegania się o wydanie tzw. jednorazowego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
56. Jaki jest zakres kontroli dokonywanej przez członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
57. Opisz system pobierania opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
58. Wymień przynajmniej trzy rodzaje miejsc i obiektów, na terenie, w których nie można zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi sprzedawać, podawać lub spożywać napojów alkoholowych.
59. Opisz prawne konsekwencje sprzedaży alkoholu osobie niepełnoletniej w punkcie sprzedaży napojów alkoholowych.
60. Opisz na czym polega polski system rozwiązywania problemów alkoholowych.
61. Uzasadnij, dlaczego ograniczanie dostępności alkoholu jest skuteczną strategią ograniczania problemów związanych z alkoholem w populacji.
62. W jaki sposób samorząd gminny może ograniczać dostępność do alkoholu?
63. Na czym polega diagnoza problemów alkoholowych w środowisku lokalnym i do czego jest potrzebna?
64. W jaki sposób zdiagnozowałbyś rozmiary używania substancji psychoaktywnych przez młodzież w swoim środowisku lokalnym?
65. Jak przekonałbyś swojego burmistrza, że lepiej zainwestować w program profilaktyczny, którego ewaluacja pokazuje skuteczność, obejmuje on 10 godz. dydaktycznych i jest realizowany w jednej klasie w ciągu roku szkolnego niż teatr profilaktyczny, który trwa dwie godziny dydaktyczne i obejrzy go cała szkoła?
66. W jaki sposób samorząd gminny może współpracować ze stowarzyszeniami abstynenckimi?
67. W jaki sposób przekonałbyś swoich decydentów do uruchomienia szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych? Jakie umiejętności zdobyliby sprzedawcy podczas takiego szkolenia?
68. Jaki przekaz sformułowałbyś do sprzedawców zapraszając ich do wzięcia udziału w szkoleniu?
69. Scharakteryzuj osoby dorosłe, które wychowywały się w rodzinach z problemem alkoholowym (osoby z tzw. syndromem DDA).
70. Wyjaśnij, na czym polega polityka reglamentacyjna wobec dostępu do alkoholu i podaj przykład stosowanych prawnych środków reglamentacyjnych.

71. Przedstaw zadania gminnej komisji oraz jej miejsce w lokalnym systemie rozwiązywania problemów alkoholowych.
72. Co to znaczy, że cele programu powinny być SMART? Podaj przykłady takich celów gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
73. Co to jest „drzewo problemów” i jak w czasie prac nad gminnym programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, jest ono tworzone?
74. Jakie są najpoważniejsze problemy związane z piciem alkoholu występujące w Twojej gminie?
75. Jakie działania dotyczące profilaktyki FAS mogą być realizowane w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
76. Wymień przesłanki niezbędne do wszczęcia procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego i omów pokrótce każdą z nich.
77. Zaprezentuj i omów pokrótce warunki (art.13 ust.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości), które musi spełniać dozwolona reklama piwa.
78. Opisz różnice pomiędzy sposobem funkcjonowania i zakresem realizowanych działań pomiędzy Wspólnotą Anonimowych Alkoholików a Stowarzyszeniami Abstynenckimi na przykładzie organizacji zrzeszonych w Krajowej Radzie Związków i Stowarzyszeń Abstynenckich.
79. W jaki sposób przedstawiciele samorządów gminnych mogą wspierać działalność wspólnoty Anonimowych Alkoholików a w jaki Związków i Stowarzyszeń Abstynenckich? Uzasadnij wypowiedź.
80. Podaj przykłady działań z zakresu polityki ograniczenia dostępności do alkoholu, które z tych działań mieszczą się w kompetencji samorządów gmin.
81. Wyjaśnij na czym polega prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych w świetle zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.